

PRICHÁDZA GIGANTICKÁ KATASTROFA - veľké mestá je v čase takej apokalypsy nutné opustiť - rozhovor s prepperom špecializujúcim sa na “urban survival”

- CZ24 News | 16. září 2022

Na tzv. prepperov, ktorí sa dlhodobo a systematicky pripravujú na prípadné prírodné katastrofy, blackouty, či kolaps systému a civilizácie, sa dnes „cez prsty“ zrejme pozerá už len málokto. Neistá doba vzbudzuje obavy a prináša otázky, ktoré si väčšina z nás ešte nedávno vôbec nekládla. Ako nezamrznúť v zime? Ako sa pripraviť na to, čo sa na nás valí? Ako krízové časy prežiť tam, kde je to najťažšie - v meste, v paneláku, v byte? Čo robiť, keď nastane prípadný kolaps? O téme, ktorá je čoraz aktuálnejšia, sme sa rozprávali s odborníkom na prežitie v extrémnych podmienkach a inštruktorom tzv. „urban survivalu“ AMAROM IBRAHIMOM

Na snímke AMAR IBRAHIM

Všetci vidíme a cítime, že nás čaká doba, ktorá so sebou prinesie radikálne zmeny. Politici nás zámerne ťahajú do problémov - máme tu vysokú infláciu, rozbiehajúcu sa energetickú a surovinovú krízu, zvyšujúcu sa nezamestnanosť, zatváranie prvých podnikov... Skôr, než sa dostaneme k radám ako sa čo najlepšie pripraviť na tvrdý dopad, jedna otázka na úvod :

vnímáte vy osobne zvýšený záujem ľudí o tieto témy? Alebo máte pocit, že ľudia sú ešte stále v relatívnom klude a čakajú, že to celé nejako prehrmí?

Zvýšený zájem je, tento rok máme vyprodáno. Ten zvýšený zájem začal už od doby covidu, další vlnu objednávek kurzů vyvolala válka na Ukrajině. Vždycky, když byly v České republice nějaké povodně nebo jiné krize, tak jsme zaznamenali rychlý nárůst zájmu, který pak zase opadl. Teď ale zájem neopadá. A i já vnímám situaci jinak. Dříve jsem říkal lidem na kurzech: doufám, že to, co vás učíme, nebudete potřebovat. Teď jim už říkám: až to budete potřebovat, tak si na nás vzpomeňte.

Rozprávali sme sa o tom, že dnešný rozhovor by mal byť aj o praktických radách, ako prežiť krízové obdobie v meste. Prepperi tvrdia, že mesto je v časoch kríz najhorším možným miestom na ktorom sa môže človek zdržiavať, ale vychádzajme z toho, že veľká časť ľudí žije práve v mestách a inú dostupnú možnosť mať nebude. Jeden z kurzov, ktorý organizujete, je práve Urban Survival, teda kurz prežitia v meste. Môžeme si v krátkosti popísať nevýhody a nástrahy života v meste počas krízového obdobia? Môže mať život v meste počas krízy paradoxne aj nejaké výhody?

Žádné výrazné výhody tam nejsou. Dá se říct, že největším nepřítelem člověka je vždy člověk. Doporučuji město v době krize opustit. – a to dříve, než budou komunikace neprůjezdné nebo záměrně uzavřené pořádkovými silami. Ať už půjde o válečný konflikt, nebo přírodní katastrofu, měli bychom mít připravené nějaké evakuační zavazadlo. Zůstat ve městě za krize, to je samá nevýhoda, výhodu nevidím ani jednu jedinou. Z lidí se stanou zvířata. Jedno procento společnosti si umí poradit, dvě až tři procenta společnosti jsou vysloveně zlí lidé. K těm zlým lidem se přidá dalších čtyřicet procent a zbytek budou takzvaní beránci, kteří si všechno nechají líbit. Vždycky je to tak, že člověku spíš ublíží člověk, než zvíře. Proto nevidím jediný důvod zdržovat se ve velkém městě. Další problém je – čím to město v případě potřeby opustíte? Ulice se ucpou auty, semaforey nemusí fungovat. Někteří lidé mají třeba elektrické skútry nebo elektrická kola, kterými by se propletli skrz zácpy. A za městem mají například někde u známého odstavenou starou dodávku, se kterou se pak přemístí třeba na chalupu, což je taky dobrý plán.

Dokážem si predstaviť ako asi môže prebiehať kurz prežitia v prírode, ktorý tiež robíte. Ale kurz prežitia v meste v krízových časoch...to si predstaviť neviem. Ako sa to dá „nasimulovať“? Ako taký kurz prebieha a čo všetko sa na ňom človek naučí? Stáva sa, že to ľudia aj vzdajú, pretože tie podmienky nevydržia? Čo ich zloží?

Máme bývalou vojenskou základnu, kde jsou vytřískaná okna a budovy celkově zdemolované. Simulujeme tam prostředí města po zhroucení společnosti. Lidé přespávají ve sklepích. Není tam elektrika, plyn, topení, není tam pitná voda, není tam nic. Člověk používá jenom to, co si s sebou přiveze. Je to krásně namodelovaná situace. Kurz probíhá tak, že účastníky postupně učíme, co je v takové situaci nezbytné. Jak si správně vybrat nejvhodnější budovu k přespávání, jak si ji zabezpečit proti nezvaným a hladovým hostům, jak ji vytopit bez rizika udušení kouřem a podobně. Dále se učí, jak uchovávat potraviny bez lednice, jak získávat pitnou vodu nebo jak využívat nalezené předměty. Nechybí základy první pomoci. Tím hlavním ale je, že se účastníci učí spolupracovat ve skupině. Někdo se stane jejím vůdcem, který rozděluje práci, aby vše bylo ještě za světla hotovo. Instruktoři vztahy ve skupině pozorují a případně zasahují. Kurz Urban Survival není fyzicky náročný, spíš psychicky – nechceme tam lidi „zadřít“. A ano, občas to někdo vzdá. Obvykle proto, že se začne cítit stísněně – třeba proto, že si uvědomí, že taková situace vůbec není nereálná.

Na to, aby človek prežil, potrebuje asi tri základné veci - vodu, jedlo, teplo. Podme si to rozmeniť na drobné. Príde problém - kolaps systému, blackout. Ako rýchlo sa to dotkne

vody a jej distribúcie a aké situácie môžu nastať? Čo všetko by reálne mohlo hroziť a ako sa na to pripraviť v „panelákových“ podmienkach? Ako získať vodu v meste?

Všetchno je řízené elektrikou a když nepůjde, ucpou se stupačky. Nebude fungovat splachování a odpady, nepoteče voda. To znamená velký problém. Je důležité, aby si člověk v takové situaci dovedl poradit. S vyměšováním pomůže třeba chemický záchod. Co se týče pití, je dobré mít doma nějaké kanystry s vodou – zásoby vody se ale musí obměňovat, protože voda degraduje. Základem je vlastnit filtr na vodu, se kterým si můžete nabrat vodu i z řeky a přefiltrovat si ji, aniž byste se v obchodech přetlačovala s ostatními o zbytky balené vody. Některé filtry jsou výtečné a přefiltrují vám jakoukoli vodu, to vše při životnosti dva a půl tisíc litrů. Voda se vždycky někde najde a dá se nabrat kdekoli. Z řeky, z potoka, z Labe, z Vltavy, z Dunaje – musíte však mít ten filtr. Ověřte si kvalitu pramenů v okolí bydliště. V době opravdu velké krize se může stát, že někteří lidé ty prameny obsadí a začnou vodu prodávat. Ale to už fakt jdeme do extrému.

Druhá podstatná vec - jedlo a zásoby. Najväčší prepperi boli v tomto ohľade naši predkovia, naše babičky a prababičky, ktoré mali plné komory...Dnes je situácia iná - veľa ľudí žije práve v mestách, nemajú priestorové možnosti a mnohí donedávna nemali ani dôvod zhromažďovať si potraviny „na horšie časy“. Počas posledných dvoch rokov sme videli, ako ľudia vykupovali napríklad múku. Čo však s múkou, keď nejde elektrika alebo plyn? Aké konkrétne potraviny nenáročné na energetickú prípravu, by mali mať ľudia pre časy krízy a výpadkov energií k dispozícii? Na ako dlho by mala mať zásoby povedzme štvorčlenná rodina?

Lidé by měli kupovat to, co jim chutná a co se nekazí. Když už mají nakoupenou mouku, mohou si před barákem třeba rozdělat oheň, udělat si těsto a opékat si ho jako „hada“ na klacku – a mají z toho rohlíky. Hlavě to chce přemýšlet. Na co vám bude tuna mouky, když jsou vaše děti alergické na lepek? A podobně. Nejméně náročný na přípravu je kuskus. Zalejete ho vařící vodou, necháte ho stát pět minut a je to k jídlu. Náročná na energii je třeba rýže, která se musí vařit dvacet minut. Když nepůjde plyn a nebude elektrika, tak si samozřejmě nic neuvařím. Musím proto mít něco, na čem si pak jídlo připravím – je dobré mít v záloze plynovou bombu s vařičem. A dále je třeba mít zásoby trvanlivých potravin. Pokud jde o konzervy, které na sebe vrstvíte, měly by být proloženy voskovým papírem, aby nerezly. Zásoby je nutné točit pořád dokola, aby se neskazily – nejprve ty s nejkratší dobou spotřeby a až pak ty s delší. Jakmile množství některé položky klesne pod určitou mez, doplňte je. Měli bychom přemýšlet jako naše babičky, které měly spižírny. Dneska už spižírny skoro nikde nejsou. Lidé většinou čekají, až přijde průser. A když přijde, tak teprve začnou skupovávat mouku, těstoviny a podobně. To je ale pozdě. Tyto věci je nutné řešit předtím, než přijde průsvih. Neřešíme je, protože čtyřicet let žijeme v nějaké bublině. Jídlo seženeme na každém rohu a WC splachujeme pitnou vodou. A věříme, že to tak bude napořád. Lidé si říkají: kdyby se něco stalo, časem se to zase vrátí do normálu. Může, ale taky nemusí. Doporučuju, aby každá rodina měla doma zásoby na půl roku. Nejméně. Měsíc je málo.

Na kurze Urban Survival učíte aj o tom, ako získať potraviny v meste v čase krízy. Môžeme o tom krátko pohovoriť, alebo by sme sa už pohybovali na hrane zákona?

Obchodní domy mají zásoby na tři dny a ty by byly během chvíle pryč – určitě by došlo k rabování a po třech dnech by nebylo nikde nic. Kdo nemá zásoby, dostal by se do extrémní situace, kdy by byl donucen lovit a chytat do pastí zvířata, která by se v městě začala sama potulovat. Ale to už je fakt extrém. Jde jspíš o to, aby člověk věděl, kde a jak potraviny získat – na okrajích měst bývají třeba ovocné sady, kde je možné něco najít. Za městem roste les, kde si natrháte maliny. A podobně.

Tretou dôležitou a v dnešnej dobe možno aj najviac obávanou vecou je teplo, respektíve cena zaň. Ľudia dostávajú obrovské faktúry za energie, ktoré nedokážu zaplatiť, majú oprávnené obavy a strach z toho ako prežiť, ako nezamrznúť. Niekde som čítala radu, že v prípade krízy je dobré oblepiť všetky okná bublinkovou fóliou, pretože dobre drží teplo, existujú aj rôzne návody na výrobu provizórneho „ohrievača“ napríklad z veľkého hlineného kvetináča, ktorý otočím, postavím na šamotové tehly a pálim pod ním sviečky... Či si rovno bez hanby do obývačky postaviť piecku na drevo a rúru vystrčiť cez vyrezaný otvor v okne, ktorý dobre zaizolujem? Extrémna a na sklonku leta pre niektorých možno aj trochu vtipná predstava... my sa ale do extrému pomaly a isto rútime. Čo by ste v takomto prípade urobili vy?

Místo bublinkové fólie si tam už rovnou môžeme naházet deky a okna „zadekovať“. Ale prostě... To vám stejně nebude stačit. Když nemáte vývod do komína a nemůžete si tam přidat nějaká kamínka, abyste si přitopili, je to problém. Jedině, že si venku rozděláme oheň, budeme si nahřívat kameny a ty si pak ve kbelíku odneseme domů. Bude to fungovat jako akumuláčky a v extrémech jde o jedinou možnost. U ohřívače, který jste zmínila, můžete sedět a nahřát si maximálně ruce. Nedovedu si představit, že by vám dokázal vytopit byt. Lidé by se měli stáhnout do jedné místnosti a kdyby byl problém, žilo by se jen v ní. Snadněji se zadýchá, teplo vyžaruje i lidské tělo. Pokud jde o ta kamna, známe záběry třeba ze sídlišť ze Sibíře, kde to takhle funguje. Vidíme, jak z paneláku koukají roury a lidí si přesně takhle topí v bytech. Ano. Je to realita. Co bych v takovém případě udělal já, to vám nebudu prozrazovat. Ve velkém městě bych rozhodně nezůstal. Mám rodinu, takže nějak bych se zachoval. Jsem na takové věci připraven.

Ako núdzovo vyriešiť svetlo? A čo krízové zásoby palív?

Existují různé petrolejky, které ale spousta lidí už neumí používat – naučte se to! Nakupte si dostatek svíček – i ta nejmenší čajová dokáže vyhrát překvapivě velký prostor. Můžete si pořídit také solární panely, které vám dokážou něco nabít. V evakuačním zavazadle – a nejen v něm – byste měli mít powerbanku pro nouzové dobíjení mobilu, svítilny nebo čelovky. Tu ostatně velmi doporučuju – můžete si svítit na práci a zároveň mít volné ruce. A když zvolíte úsporný režim, vydrží čelovka fungovat velmi dlouho. A ano, samozřejmě, že je potřeba mít zásobu paliv. Naftu, benzín do auta i do elektrocentrály. Je potřeba kupovat paliva bez biosložek, protože vydrží déle, nebo použít stabilizátory paliva. Staré zásoby je nutné včas spotřebovat a průběžně je vyměňovat za čerstvé – palivo časem degraduje.

Osobitnou kapitolou je hygiena v čase krízy. Netečie voda, nedá sa umývať ani splachovať, nie je elektrina, nefungujú služby - napríklad vývoz odpadu...to je dosť desivá predstava. Podľa niektorých názorov sú hygienické prostriedky rovnako dôležité, ako jedlo a ich nedostatok môže viesť k veľkým problémom... Ako naložiť s hygienou počas krízy, na čo sa pripraviť, čo všetko si zaobstarať?

Hygiena je opravdu velmi důležitá. Stačí malé říznutí, které začne hnisat, a problém je na světě. Totéž se může stát se zadřenou třískou – z těchto důvodů doporučujeme při práci používat pracovní nebo taktické rukavice. A v lékárnice mít třeba Betadyne, který slouží k hloubkové dezinfekci. Jen ho nesmí používat lidé alergičtí na jód. Doma je třeba mít nějaké desinfekční prostředky, například Savo, koloidní stříbro nebo třeba obyčejný pudr na dětskou prdelku. Rány lze dezinfikovat i alkoholem, ovšem přinejmenším o síle 75–80 %. Dobrý je taky hypermangan, ve kterém jdou vyprat věci, aby nezplesnivěly, nebo i pytle na odpad. Vyhnala vás rabující banda z obydlí a nemáte u sebe ani zubní pastu? Ani tak zubní péči nezanedbávejte – po kolapsu společnosti bude péče dentisty buď nedostupná, nebo extrémně drahá. Táboříte-li v přírodě, vyčistěte si zuby uhlíky (dřevěným uhlím) z vyhaslého ohniště. Nožem si z tenké větvičky zase snadno přiostríte provizorní párátka.

S hygienou je úzce spojené šíření nemocí a výskyt krys. Pokud nebude váš záchod splachovat,

konejte potřebu do igelitového pytle, který pak odnesete daleko od svého obydlí. Při táboření si vykopete latrínu aspoň padesát metrů od nocležiště.

V prípade kolapsu systému alebo blackoutu nefungujú pokladne v obchodoch, bankomaty, treba počítať aj s výpadkom mobilných sietí. Ako si poradiť s núdzovou komunikáciou v čase krízy?

Je třeba mít solární nabíječku, nějaký záložní zdroj, kde bychom si věci nabíjeli, nějakou velkou powerbanku. Doporučuju si pořídit malou elektrickou centrálu a vysílačky – ty totiž fungují i když mobilní síť vypadne a navíc vydrží nabitě déle než smartphone. Ve vysílačce je i rádio na přijímání zpráv například od Českého rozhlasu. Když kupujete vysílačku, kupujete si spolu s ní i rádio uvnitř.

Kedysi sme fungovali bez mobilov a nebol to problém, ale doba sa zmenila...Je dôležité mať vymyslenú aj nejakú krízovú stratégiu stretávania sa a komunikácie s blízkymi a priateľmi?

Stoprocentně. V případě, že lidé, třeba členové jedné rodiny, bydlí například na opačných koncích města, měli by mít dohodnuté místo, na kterém se budou v určitý konkrétní čas potkávat. Například : sejdem se u kostela v konkrétní čas, zůstaneme tam třeba hodinu. Když tam nikdo nedorazí, tak se přesuneme na další dohodnuté shromažďovací místo. Fungovat by to mělo zhruba takovým stylem. Je nutné mít dohodnutou podobnou strategii pro případ, že se nemůžeme setkat jinak. Každý by měl mít připravené své evakuační zavazadlo a vědět, že v případě takovéto evakuace si jej má na shromaždiště automaticky vzít s sebou.

Na vašich kurzoch sa ľudia učia založiť tzv. „mrtvu schránku“. Čo to je? Na čo slúži?

To slovní spojení má více významů. Pro nás jde o místo, kam si zakopáte zásoby tak, aby je případní rabující nenalezli. Jde o fígl, který se osvědčil už za první světové války. Když musíte opustit své obydlí a nepoberete všechny zásoby jídla nebo cennosti, zakopejte je na zahradě a přidejte kříž nebo náhrobní kámen – kopat na místě zdánlivého hrobu se odváží jen málokdo. Ti nejdůslednější si tam za války zahrabali i skutečnou mrtvolu, kterou někde sehnali – a to už od hledání cenných komodit odradí snad každého...

Máte nejaké tipy na náradie, ktoré by sa mohlo v čase krízy hodiť? Jasně, že človek nebude v byte skladovať lopaty, sekery, píly...ale predsa len. Je niečo, čo treba za každých okolností mať? Niečo, čo sa možno zmestí aj do vrečka, ale je veľmi dôležité?

Lidé by určitě měli mít nějaké multifunkční kleště, zkrátka multitool, na němž jsou šroubováky, nožová čepel, pilníky a podobně. Dobré je mít nějakou skládací pilku, menší mačetu, skládací sekerku, aby si mohli připravit dřevo na oheň. Když máte ve sklepě nějakou skrýš, uschovejte si tam vyprošťovací zařízení a nářadí, kdyby například přišlo tornádo nebo povodeň, abyste se z toho sklepa dostali.

V časoch krízy sa ľudia menia na nepoznanie...Keď však dorazia naozaj vážne problémy, keď napríklad skolabuje systém, môže ísť doslova o život. Podľa prepperov nastáva chaos do dvoch až štyroch dní po začiatku kolapsu. Ako sa zachovať a psychicky nastaviť, keď také niečo vypukne? Človeka môže zrejme zachrániť práve to, že si zachová pokoj a chladnú hlavu...

Ta psychologie je samozřejmě nejdůležitější. Jeden můj kamarád-voják mi říkal, že při prvním výstřelu padá jakýkoliv plán, který můžete mít. To může klidně položit i mě – nejsem žádný Rambo, ale něco o tom vím. Nikdy neodhadnete, jak to s člověkem zamává, protože takové situace jsme nikdy nezažili. Ale můžete si to vyzkoušet. Můžete přijít domů, na týden si vypnout plyn, elektriku, vodu,

zamknout si platební kartu, zahodit klíče od auta a žít jenom s pocitem, že nemáte nic. Vyskoušejte si to a uvidíte, jak to s vámi zamává. A to vás nebude nikdo ohrožovat a rabovat u vás. Přinejmenším se o sobě něco dozvíte a za skutečné krize už budete tušit, co od sebe očekávat.

Dokáže človek čeliť takejto kríze sám, alebo je dôležité, aby sa spojil s inými ľuďmi, ktorých pozná, napríklad so susedmi v paneláku? Zvyšuje skupina šancu ľahšieho zvládnutia situácie a prežitia, alebo práve naopak?

Nikdy nevíme, jestli náš hodný kamarád a soused se v době krize nezačne chovat jako hajzl. Základ je rodina, pak ten zbytek. V jednotě je sice síla, ale prepeři hodně řeší to, jestli se člověk v jejich komunitě bude chovat dobře nebo špatně, až se něco posere. V době krize se může člověk úplně změnit a může mu „přecvaknout“. Když člověk uvidí, že jeho děti hladovějí, pravděpodobně vezme zbraň a půjde si pro jídlo k vám když uvidí, že se vám kouří z komína... Znovu bych zdůraznil: základ je rodina. Starat se o své blízké a pak o ostatní. Zní to blbě, ale taková je realita.

V závere rozhovoru sa vraciame tam, kde sme začali - že prežitie v meste je počas krízy mimoriadne ťažké a mesto treba opustiť. Spomenuli ste evakuáciu. Kam sa evakuovať? Ako vycítiť, že nastal najvyšší čas odísť?

Když je možnost, odjedte z města třeba na chalupu. Jakmile začala první vlna covidu, hodně lidí opustilo města tímto způsobem - na venkově se cítili bezpečněji, měli tam své zásoby, záhony s vlastní zeleninou... Pokud chatu ani chalupu nemáte, dohodněte se na útočišti s příbuznými, kteří žijí na vesnici. A za tuto laskavost jim něco nabídněte. Z města odjedte ihned poté, co se objeví příznaky závažnější krize - nebudou fungovat bankomaty, zavřou se obchody, propuknou pouliční nepokoje... Vrátit se do města můžete vždycky, ale dostat se z toho města ven může být problém. Proto raději neváhejte, aby nebylo pozdě.

Bavíme sa o „urban survival“, o umení prežitia v meste počas krízy. Nakoniec to pre mňa ako laika vyzerá tak, že v meste sa v čase naozaj vážnej krízy vlastne prežiť nedá, alebo ak, tak s veľkými problémami. Na čo sa musí pripraviť človek, ktorý z rôznych dôvodov jednoducho nemôže mesto opustiť a musí v ňom zostať?

Opustit své město nemohli třeba obyvatelé Sarajeva, které se za balkánských válek ocitlo na dlouhé měsíce v obklíčení. Přišli o spojení se svými blízkými, o většinu zdravotní péče, o každodenní jistoty a rutiny. Ve městě se zavřenými obchody se rozbujel směnný obchod - jeden muž například vlastnil zásobu benzinu, a tak jím ostatním plnil zapalovače výměnou za věci, které potřeboval on. Obecně platí, že nejlepšími platidly v takové situaci je alkohol, tabák a káva - tedy věci, na nichž mají lidé závislost. Je třeba se připravit na to, že lidé bez zásob vás o ty vaše budou chtít obrát. Nedávejte tedy nijak najevo, že nějaké máte - vystavili byste se velkému riziku. V ulicích se bude rabovat, takže vycházet ven, nebo chodit do některých čtvrtí byste měli jen v nejnutnějších případech. Vyplatí se nosit u sebe zbraň, ale skrytě, aby nepoutala pozornost. Zbytečně nikoho neprovokovat, nevyvolávat konflikty. A nechodit osamoceně - skupina je vždy silnější než jednotlivec.

Živíte sa tým, že učíte iných ľudí, ako ustáť ťažké časy a ako v nich prežiť. Čo je podľa vás pre dobu, ktorá nás čaká, úplne najpodstatnejšie?

Nejpodstatnější je být připraven a takzvaně se z toho neposrat. Je to těžké pro každého. Já jsem se vždycky připravoval na horší scénáře, protože když přijde ten mírnější, je člověk spokojený. Na kurzech říkám, že hřbitovy jsou plné hrdinů - nejprve zachraňte sebe, pak rodinu, a až pak další lidi. A ještě jedna rada: Nevzdávejte to! Vždycky existuje naděje a pokud si zachováte pozitivní myšlení, šance na přežití je mnohem větší. Pro Slováky mám na závěr i jednu dobrou zprávu - v nejbližších měsících hodláme začít pořádat survivalové workshopy poblíž Brna, tedy docela nedaleko

slovenských hraníc.

[ZDROJ](#)